

ÖZET

ERENDİZ ATASÜ'NÜN ESERLERİNDE KADIN

Alev ÖNDER

Doktora Tezi, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Bedri AYDOĞAN

Mart 2016, 730 sayfa

Feminist hareketin ve feminist edebiyatın dünyada ve Türkiye’de gelişimini ortaya koymak, Erendiz Atasü’nün eserlerinde kadın konusunun nasıl ele alındığını bu gelişimin ışığında incelemek bu tezin temel amacını oluşturmaktadır.

Erendiz Atasü’nün eserlerinde kadın sorunsalı incelenmeden önce kadın hareketinin dünyada ve Türkiye’de gelişimi ortaya konulmuştur. Dünyadaki kadın hareketlerinin tarihi gelişimi kronolojik bir çizgide yansıtıldıktan sonra Türkiye’de Kadın Hareketleri değerlendirilmektedir. Feminist kuramın ve edebiyat eleştirisinin gelişimi hakkında bilgi verildikten sonra “Türk edebiyatında Kadın” başlığı altında edebiyat ve cinsiyet ilişkisinin Türk edebiyatına yansımaları, erkek sanatçıların kadın imgeleri, kadın şair ve yazarların eserlerine yansıyan kadın kimliği, kadın dili ele alınmıştır. Kemalist ve feminist kimliği ile tanınan Erendiz Atasü’nün Hayatı ve Eserleri hakkında bilgi verilen ikinci bölümde yazarın kadın edebiyatındaki yeri ve önemi sorgulanmaktadır.

Tezin “Erendiz Atasü’nün Eserlerinde Kadın” başlıklı üçüncü bölümünde dört roman ve yedi öykü kitabı tematik bakımdan incelenirken yazarın deneme kitaplarına da başvurulmuştur. Eserlerde aile ve evlilik, cinsel kimlik, eğitim, siyasi yaşam, sosyal yaşam, doğa, din ve mekan başlıkları incelenirken feminist bir yaklaşımla tahlil söz konusudur. Kadının bireysel ve toplumsal kimliğinin oluşum serüvenini dile getiren Atasü’nün cinsiyet hiyerarşilerine karşı eleştirel tavrı ortaya dikkat çekicidir. Akademisyen kimliğini eserlerinin özellikle diline yansıtan Atasü’nün sıkça başvurduğu otobiyografik unsurlar tespit edilerek kurmaca ile gerçeğin sınırları sorgulanmıştır. Atasü’nün hayranlık duyduğunu sıkça belirttiği Virginia Woolf ile arasındaki etkileşim tematik bölümde özellikle kimlik ve tümlenme başlıkları altında incelenmektedir. Feminist eleştiri yöntemi kullanılırken yazarın ataerkil söylemi reddederek kullandığı kadın dilinin işlevine odaklanma söz konusudur. Erendiz Atasü’nün kadın kahramanlarının aşk, cinsellik ve evlilikte sürekli hayal kırıklığına

uğramalarının toplumsal cinsiyet rolleri ile bağlantısı ele alınmıştır. Sonuç bölümünde ise Erendiz Atasü'nün erkek hegemonyasına karşı çıkan, cinsiyetçi örgütlenmeleri ifşa ederek eleştiren, kadın olma durumunu farklı yaşam alanlarında sorgulayan bir yazar olduğunun altı çizilerek eserlerindeki feminist unsurlara dair yargılar ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kadın, kadın edebiyatı, toplumsal cinsiyet rolleri